

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B -6530 Thiun (Belgique) Tel ++ 32.71.59.12.38, internet: <http://www.fci.be>

OGÓLNE ZASADY UDZIAŁU W ZAWODACH I PRÓBACH OBEDIENCE FCI

Klasy 1 i 2

SPIS TREŚCI

- I. Zasady uczestniczenia, organizacji i sędziowania
- II. Wymagania techniczne i wyposażenie
- III. Oceny i zasady przejścia do klas wyższych
- IV. Ćwiczenia i współczynniki
- V. Zasady i wskazówki wykonywania i oceny ćwiczeń
- A. Zasady ogólne wykonywania i oceny wszystkich ćwiczeń w klasach 1 i 2
- B. Opis ćwiczeń, zasady wykonywania i oceny ćwiczeń w klasach 1 i 2
  - Klasa 1
  - Klasa 2

VI. Załącznik : Rysunki wyjaśniające

Ćwiczenia Obedience uczą psa działania we współpracy i pod kontrolą przewodnika. Konieczne jest zwrócenie uwagi na właściwe budowanie dobrego kontaktu pomiędzy psem a przewodnikiem i uzyskanie w tym tego, by pies chętnie dawał się kierować przewodnikowi nawet gdy ten jest w pewnej odległości od psa. Przewodnik i pies powinni prezentować wzajemne dobre porozumienie.

Niniejszy regulamin i wytyczne mają na celu propagowanie sportu w prezentowaniu posłuszeństwa psa również w konkurencji międzynarodowej.

Stosowanie tego regulaminu w danym kraju członkowskim FCI wymaga przyjęcia go przez organizację krajową.

Należy uznać rezultaty z innych zawodów Obedience o innych, lecz podobnych wymaganiach do niniejszych.

I ZASADY UCZESTNICTWA, ORGANIZACJI I SĘDZIOWANIA

1. Zasady organizacji zawodów Obedience

Każdy kraj członkowski FCI decyduje o tym, kto ma prawo do organizowania zawodów Obedience.

2. Wytyczne dla krajowych zasad dotyczących organizacji prób Obedience

Zaleca się, aby krajowe organizacje kynologiczne publikowały na swoich stronach internetowych wszystkie konieczne informacje dotyczące przepisów krajowych, szczegółowych wymagań, przepisów prawnych dotyczących wymagań wobec zwierząt wjeżdżających do ich kraju. Również wysokość opłat i numery kont bankowych dla propagowania zawodów we wszystkich krajach członkowskich FCI.

Przewodników zgłaszających się do zawodów należy pisemnie poinformować o wszystkich niezbędnych szczegółowych wymaganiach na zawodach i przepisach w tym kraju.

3. Zasady uczestniczenia w zawodach Obedience

Możliwość uczestniczenia w zawodach Obedience określają uregulowania kraju pochodzenia psa i kraju organizującego zawody. **Zasady te powinny być opublikowane.**

Każdy kraj powinien określić minimalny wiek psa uprawniający do startu w klasie 1., Jednakże pies powinien mieć ukończone co najmniej 10 miesięcy, chyba, że przepisy kraju organizującego zawody, lub kraju, w którym pies jest zarejestrowany mówią inaczej.

Do startu w międzynarodowych zawodach Obedience (klasa 3, o CACIOB), w Mistrzostwach Kraju, oraz Mistrzostwach Świata dopuszcza się psy mające ukończone 15 miesięcy, zapisane w księgach rodowodowych (lub w księgach wstępnych do księgi rodowodowej) krajów stowarzyszonych w FCI.

Psy zarejestrowane w AKC (USA), KC (Wielka Brytania), lub CKC (Kanada) mogą brać udział w zawodach, ale nie mogą otrzymać CACIOB.

Organizacja krajowa określa ile razy może pies występować w danej klasie po uzyskaniu oceny doskonałej oraz wytyczne dot. awansu.

Jeżeli pies **wystartował** w danej klasie, nie może być zgłoszony do klasy niższej.

Do udziału w międzynarodowych zawodach pies i przewodnik muszą mieć zaliczone **razem najwyższą klasę** krajową Obedience (klasę 2 lub jej odpowiednik), obowiązującą w ich kraju.

3.1. Zdrowie

Psy ślepe, cierpiące na infekcje lub choroby grożące zakażeniem, świerzb, tęgoryjce, lub jakiegokolwiek inne pasożyty nie mogą brać udziału w zawodach Obedience. Również psy ze szwami pooperacyjnymi, opatrunkami z plastrów lub bandaży nie mogą wystąpić na zawodach.

3.2. Szczepienia i antydoping

Należy przestrzegać przepisów dotyczących szczepień obowiązujących w kraju pochodzenia psa i kraju organizatora zawodów, jak również przepisów antydopingowych. **Organizator powinien umieścić je na stronie internetowej.**

3.3. Agresywność

Agresywne psy nie mają wstępu na teren zawodów. Sędzia zobowiązany jest zdyskwalifikować psa, który atakuje lub próbuje atakować osobę lub innego psa. Incydent wpisywany jest do książeczki startowej psa, i musi również zostać wysłany protokół na ten temat do krajowej organizacji kynologicznej, z której pies pochodzi oraz do krajowej organizacji kynologicznej kraju organizatora zawodów.

3.4. Suki z cieczką i suki szcenne

Suki z cieczką są dopuszczone do startu zgodnie z przepisami kraju organizatora zawodów. Udział suk z cieczcze regulują zasady krajowe kraju, który organizuje zawody. Jednakże suki z cieczką muszą startować na końcu. **Ta informacja powinna być opublikowana na stronach internetowych organizatora.** Muszą być trzymane poza miejscem zawodów i jego pobliskim otoczeniu dopóki wszystkie pozostałe psy nie zakończą występu. Suki, które mają oszczenić się w najbliższych 4 tygodniach jak i suki do 8 tygodni po oszczeniu nie mogą być dopuszczone do zawodów.

Krajowe zasady mogą być bardziej rygorystyczne. Ta informacja powinna być opublikowana na stronach internetowych organizatora.

3.5. Zmiany w wyglądzie psa

Udział psów z ciętymi uszami, ogonami lub innymi zmianami w wyglądzie psa dokonany ze względów kosmetycznych uzależniony jest od przepisów obowiązujących w kraju pochodzenia psa oraz kraju organizatora.

Wszystkie te ograniczenia powinny być podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej organizatora.

3.6. Psy wykastrowane i suki wysterylizowane

Psy wykastrowane i suki wysterylizowane są dopuszczone do zawodów.

3.7. Badanie psów

W razie konieczności sędzia może przeprowadzić badanie psów przed wejściem na ring. **Przepisy kraju organizatora mogą wymagać badania wszystkich psów.**

3.8. Inne przepisy

Jeśli zawody Obedience organizowane są razem z wystawą psów, nie jest konieczne by pies był zgłoszony na wystawę psów. **Informacja ta musi być opublikowana. Krajowe przepisy muszą określać zasady uczestnictwa, członkostwa w Związku i rejestracji.**

4. Uprawnienia do sędziowania międzynarodowych zawodów Obedience

Sędziowie powinni mieć odpowiednie przeszkolenie do oceny zawodów obedience i posiadać uprawnienia swojej organizacji krajowej. (W odniesieniu do sędziów zapraszanych z zagranicy za weryfikację ich uprawnień, umiejętności oceny i językowe odpowiada ich organizacja macierzysta. **Ograniczenia ze względu na możliwość stronniczości: Regulują je zasady przyjęte w danym kraju.**

5. Komisarz

Na zawody musi być mianowany komisarz (steward). Jest on odpowiedzialny za praktyczny przebieg zawodów i musi mieć do tego odpowiednie kwalifikacje. Wykwalifikowany komisarz powinien kierować ćwiczeniami w Klasie „2” i „3”, co zalecane jest również w Klasie „1”.

Jeżeli do zawodów przystępują zawodnicy zagraniczni, należy wcześniej uzgodnić język prowadzenia ćwiczeń. W Klasie „3” komisarz musi być w stanie poprowadzić ćwiczenia po angielsku. Jeżeli zawody oceniane są przez 2 lub więcej sędziów na różnych ringach, ilość komisarzy musi taka sama jak ilość ringów, tak, by na każdym był co najmniej jeden komisarz.

6. Zarządzanie zawodami

Zarządzającymi zawodami są: sędzia główny i główny komisarz. Jeśli ocenia więcej niż jeden sędzia, jeden spośród sędziów pełni rolę sędziego głównego. Jest on przewodniczącym zespołu sędziowskiego.

W sytuacjach wątpliwych nie przewidzianych niniejszymi przepisami rozstrzyga sędzia lub zespół sędziowski pod przewodnictwem sędziego głównego.

7. Obowiązki przewodnika i wyposażenie psa

Przewodnik podlega niniejszym przepisom od momentu wejścia na teren zawodów (egzaminu) do czasu rozdania nagród i wspólnego ogłoszenia wyników.

Przewodnik musi przestrzegać zasad tego regulaminu i przekazywanych poleceń sędziego, komisarza i organizatora, które jednak wykonuje z własnej woli i na własną odpowiedzialność. Przewodnik powinien zachowywać się nienagannie, sportowo i być stosownie ubrany.

Sędzia ma prawo zdyskwalifikować przewodnika i usunąć z konkurencji, jeżeli przewodnik nie stosuje się do zasad regulaminu, poleceń lub zachowuje się niewłaściwie. Decyzja sędziego jest niepodważalna i uczestnik nie może jej kwestionować.

Przewodnik powinien zgłosić się na ring na 30 minut przed rozpoczęciem zawodów.

Karanie psa jest zabronione. Dozwolone są wyłącznie zwykłe obroże. Od początku do końca zawodów zabrania się stosować kolczatek, obroży elektrycznych i innych przedmiotów deprymujących takich jak n. p. kagańce.

Nie jest dozwolone, by były używane na psie w czasie wykonywania ćwiczeń : kocyki, ubranka uprząże, pelerynki, buty, skarpety, bandaż, taśmy, itd...

W czasie ćwiczeń i pomiędzy nimi pies powinien być z lewej strony przewodnika. Jeżeli jest przyczyna fizyczna n. p. na skutek niesprawności przewodnika, może on mieć psa po prawej stronie. Zawodnik lub kierownik drużyny musi przedstawić to sędziemu (sędziom) przed początkiem zawodów. Wszyscy sędziowie oceniający muszą zostać o tym poinformowani i musi być uzgodniony wpływ tego na ocenę. Wymienione wyjątkowe usytuowanie psa przy przewodniku trzeba uzasadnić i nie może ono przeszkadzać innym uczestnikom. Na przykład jeżeli przewodnik porusza się na wózku inwalidzkim, powinien w ćwiczeniu grupowym na skraju szeregu, tak by nie przechodził obok obcych psów, lecz tylko obok swojego.

8. Zachowanie psa / dyskwalifikacja

Pies, który podczas zawodów w dowolnym czasie; przed w czasie lub po starcie ugryzie, będzie próbować gryźć, będzie atakować lub próbować atakować ludzi lub inne psy, zostaje zdyskwalifikowany i usunięty z zawodów. Traci on wszystkie zdobyte punkty, nawet jeśli jego występ został już zakończony. Jeśli impreza jest dwudniowa, dyskwalifikacja dotyczy obu dni zawodów - pies nie może wystartować w dniu następnym.

Fakt ten jest wpisywany do książeczki startowej psa, protokół o tym musi zostać wysłany do organizacji kynologicznej kraju macierzystego psa, oraz kraju organizatora zawodów..

Muszą być ponadto uwzględniane przepisy obowiązujące w kraju organizatora.

9. Zasady dodatkowe

Zawodnik nie może bez wezwania sędziego lub komisarza wejść z psem na ring zarówno w czasie jego przygotowywania, jak i w czasie zawodów, poza czasem swojego występu.

Dla ćwiczeń grupowych minimalna liczba psów w grupie to trzy, maksymalna - sześć. Jeżeli liczba zawodników nie jest podzielna przez sześć, dwie grupy mogą liczyć siedem psów.

II USTALENIA PRAKTYCZNE I WYPOSAŻENIE

Plan zawodów, liczba uczestników, rozmiar ringu i wymagane wyposażenie

10. Plan zawodów

Sędzia (sędzia główny, sędzia ringowy, przewodniczący zespołu sędziów) w uzgodnieniu z komitetem organizacyjnym decydują w jakiej kolejności ćwiczenia będą wykonywane i jak ewentualnie będą pogrupowane. Kolejność taka musi być zachowana jednakowa dla wszystkich uczestników.

11. Dzienny czas sędziowania i liczba uczestników

Należy tak zaplanować przebieg zawodów, aby sędziowanie nie trwało dłużej jak 5 godzin jednego dnia. Należy też przestrzegać dotyczących tego zasad krajowych.

Klasa 1

Zaleca się dla tej klasy, by sędzia nie oceniał więcej jak 30 psów. Ocena 6 psów w Kl. „1” zajmuje ok. 1 godzinę.

Klasa 2 i 3

Zaleca się dla tych klas, by sędzia nie miał do oceny więcej jak 25 psów. Ocena 4 psów zajmuje tu ok. 1 godziny.

Jeżeli oceniać będzie więcej jak 1 sędzia, każdy z zaproszonych sędziów musi oceniać te same ćwiczenia wszystkich uczestników. Ilość ich w takim przypadku może być większa.

12. Rozmiaru ringu i odległości dla ćwiczeń obediencie

Dla zawodów przeprowadzanych w hali (pod dachem) ring musi mieć wymiary min. 20m x 30m dla klas „2” i „3”. Jeżeli zawody odbywają się na otwartym terenie ring powinien mieć wymiary co najmniej 25m x 40m dla klas „2” i „3”. Dla klasy „1” ring może być nieco mniejszy. Jeżeli ćwiczenia oceniane są na 2 i więcej różnych ringach, ring może mieć mniejsze wymiary, jeżeli zgrupowane na nim są ćwiczenia wymagające mniej miejsca.

Ring powinien być wyraźnie oznaczony. Sędzia decyduje, czy akceptuje rozmiar ringu. Wszystkie odległości wymienione w opisach ćwiczeń należy traktować jako podane w przybliżeniu.

13. Wyposażenie

Organizator zobowiązany jest do zapewnienia na czas zawodów następujących sprzętów oraz regulaminów i instrukcji:

- Tabliczki za pomocą których sędziowie pokazują przydzielone punkty.
- Przeszkoda o szerokości ok. 1m i wysokości regulowanej co 10 cm, od około 10 do 70 cm. (dla ćw. 9 w kl. „1” i „2”) - Płotek nie powinien mieć podpór bocznych „odkosów” - patrz rysunek w załączniku.
- Wystarczającą ilość znaczników i pachołków do oznaczania stosownych punktów na ringu - nn. p. miejsca startu i zakończenia poszczególnych ćwiczeń o ile to konieczne, względnie obszaru wykonywania jakiegoś ćwiczenia. Muszą one być łatwo zauważalne, wys. pachołków powinna być stosowna do przeznaczenia. N. p. pachołki na narożnikach kwadratu w (Kl. „1” ćw. 6) i (w Kl. „2” ćw. 5) powinny mieć wysokość ok. 15cm.

Stosowne przedmioty do przyniesienia:

- ✓ Trzy komplety drewnianych koziółków w różnych rozmiarach. Komplet zawiera 2 koziółki identyczne. Koziółki muszą różnić się masą i wielkościami, tak, by nadawały się dla ras małych, średnich i dużych. Maksymalnie największy koziółek może ważyć ok. 450 gramów. Do decyzji przewodnika pozostawia się wybór rozmiaru koziółków, jaki uważa za najwłaściwszy.
- ✓ Koziółki metalowe w 3 rozmiarach o masie największego z nich ok. 200 gramów. Drewnianka o rozmiarach około 2 x 2 x 10 centymetrów dla klas 2 i 3. Liczba potrzebnych drewnienek to 6 x liczba zgłoszonych psów. Koziółki muszą różnić się masą i wielkościami, tak, by nadawały się dla ras małych, średnich i dużych. Do decyzji przewodnika pozostawia się wybór rozmiaru koziółka, jaki uważa za najwłaściwszy.

III OCENY I AWANSOWANIE do klasy wyższej

Klasa 1

Ocena doskonała	od 224 – do 280 punktów	80 % doskonała
Ocena bardzo dobra	od 196 - do 224 punktów	70 % bardzo dobra
Ocena dobra	od 140 - do 196 punktów	50 % dobra

Klasa 2

Ocena doskonała	od 256 - do 320 punktów	80 % doskonała
Ocena bardzo dobra	od 224 - do 256 punktów	70 % bardzo dobra
Ocena dobra	od 192 - do 224 punktów	60 % dobra

Uzyskanie oceny doskonałej w danej klasie, niezależnie od kraju, w którym były zawody, „zalicza” ją i pies nabiera uprawnień do startu w klasie wyższej.

Organizacja krajowa określa ile razy pies może startować w klasie, w której otrzymał już ocenę doskonałą, jak również przyznawane nagrody, inne wyróżnienia i dyplomy.

Jednakże w każdym z krajów pies może startować w danej klasie do uzyskania trzykrotnie oceny doskonałej.

IV ĆWICZENIA I WSPÓŁCZYNNIKI

Zaleca się, aby w każdym kraju wprowadzono klasę dla nowicjuszy, którą psy powinny zdać przed startem w Klasie „1”.

Regulamin i wskazówki do oceny dla Klasy „3” opublikowane były odrębnie wcześniej.

Klasa „3” przewidziana jest przez FCI do przeprowadzania zawodów międzynarodowych o CACIOB, ale także dla zawodów krajowych.

Klasa „1”	Nazwa ćwiczenia	współczynnik
nr ćwicz.		
1	Zostawanie „waruj” w grupie 2 min. bez widzenia przewodnika	3
2	Chodzenie przy nodze bez smyczy	3
3	„Stój” z marszu	2
4	Przywołanie	3
5	„Siad” z marszu	2
6	Wysłanie psa do kwadratu i zatrzymanie	4
7	Przynoszenie aportu	3
8	Zmiany pozycji na odległość.	3
9	Skok przez płotek	3
10	Wrażenie ogólne	2
	ocena doskonała: - 80% ocena bardzo dobra - 70% ocena dobra - 50%	maks. ilość punktów - 280

Klasa „2”	Nazwa ćwiczenia	współczynnik
1	Zostawanie „siad” w grupie 2 min. bez widzenia przewodnika	2
2	Chodzenie przy nodze bez smyczy	3
3	„Stój” i „Siad” z marszu	3
4	Przywołanie z zatrzymaniem „stój”.	4
5	Wysłanie psa do kwadratu, zatrzymanie i przywołanie	4
6	Aport „kierunkowy”	3
7	Wyszukiwanie przedmiotu przewodnika spośród obcych 6	4
8	Zmiany pozycji na odległość „stój”, „siad”, „waruj” (6 zmian)	4
9	Przynoszenie aportu przez płotek	3
10	Wrażenie ogólne	2
	ocena doskonała: - 80% ocena bardzo dobra - 70% ocena dobra - 60%	maks. ilość punktów - 320
Klasa „3”	Nazwa ćwiczenia	współczynnik
1	Zostawanie „siad” w grupie 2 min. pies widzi przewodnika	3
2	Zostawanie „waruj” w grupie 4 min. bez widzenia przew; z rozpraszaniem	2
3	Chodzenie przy nodze bez smyczy	3
4	„Stój” i „Siad”, „Waruj” z marszu	3
5	Przywołanie z zatrzymaniem „stój” i „waruj”	4
6	Wysłanie psa do kwadratu, zatrzymanie i przywołanie	4
7	Aport „kierunkowy”	3
8	Przynoszenie aportu metalowego przez płotek	3
9	Wyszukiwanie przedmiotu przewodnika spośród obcych 6	4
10	Zmiany pozycji na odległość „stój”, „siad”, „waruj” (6 zmian)	4
	ocena doskonała: - 80% ocena bardzo dobra - 70% ocena dobra - 60%	maks. ilość punktów - 320

V ZASADY I WSKAZÓWKI WYKONYWANIA I OCENY ĆWICZEŃ

Zasady i wskazówki wykonywania i oceny ćwiczeń składają się z:

A) Ogólnych wytycznych dotyczących wykonywania i oceny ćwiczeń w klasach 1 i 2

B) Szczegółowych opisów wykonywania i oceny każdego ćwiczenia

Niniejsze zasady mają zastosowanie do wszystkich ćwiczeń, chyba że opis ćwiczenia mówi inaczej.

W sytuacjach, których nie obejmuje ten regulamin decyzję podejmuje sędzia.

Wszystkie decyzje sędziego są ostateczne i niepodważalne.

Przyznawane punkty przez sędziego na ringu

Za wykonane ćwiczenie sędzia przyznaje ocenę poprzez pokazanie odpowiadającej jej liczbie: 0 - 5 - 5½ - 6 - 6½ - 7 - 7½ - 8 - 8½ - 9 - 9½ - 10

Dyskwalifikacja oznacza utratę wszystkich zdobytych do tego momentu punktów i usunięcie z konkurencji. Pies nie może kontynuować wykonywania na tych zawodach. Patrz p. I.8

Nie zaliczenie ćwiczenia pociąga za sobą utratę punktów za to ćwiczenie. Pies może kontynuować wykonywanie pozostałych ćwiczeń.

A) Ogólne wytyczne wykonywania i oceny ćwiczeń Kl. „1” i „2”

Wykonywanie ćwiczeń

- Sędzia ustala kolejność ćwiczeń do wykonywania na danych zawodach. Musi być ona taka sama dla wszystkich zawodników w jednej klasie.
- Badanie psów – konieczność przeprowadzenia określają przepisy lokalne. Również to, czy sędzia może dotknąć psa określają zasady w kraju organizatora.
- Każde ćwiczenie zaczyna się i kończy pozycją podstawową przewodnika i psa polegającą na tym, że przewodnik stoi wyprostowany a pies siedzi przy lewej nodze.
- Ćwiczenie zaczyna się gdy przewodnik i pies znajdują się w na miejscu startu w pozycji podst. a komisarz ogłosi „początek ćwiczenia”.
- Po przyjęciu pozycji podstawowej w miejscu startu przewodnik powinien być gotów do rozpoczęcia ćwicz. w jak najkrótszym czasie. W klasie „1” tolerowana jest większa zwłoka niż w klasach „2” i „3”, w których przewodnik z psem powinni być gotowi do startu natychmiast po znalezieniu się w punkcie startu.
- Każde ćwiczenie kończy się gdy komisarz ogłosi „koniec ćwiczenia”.
- Wszystkie komendy w każdym ćwiczeniu przewodnik daje na polecenie komisarza, nawet jeżeli nie mówi tego wyraźnie opis ćwiczenia. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w opisie ćwiczenia powiedziano inaczej.
- Przewodnik decyduje czy i kiedy dać psu dodatkową komendę.
- Polecenia słowne komisarza opisane w niniejszych zasadach są przykładowe. Ważne jest żeby były jasne dla przewodnika..
- Wskazywanie psu miejsca lub kierunku przed lub podczas ćwiczenia jest zabronione (poza sytuacjami dozwolonymi w opisie ćwiczenia). Oznacza to nie zaliczenie ćwiczenia: (0 pkt).
- Pomiędzy ćwiczeniami pies powinien być po lewej stronie przewodnika. Nie musi być w pozycji podstawowej, ale powinien znajdować się blisko przewodnika i być pod jego kontrolą. Jeżeli z jakiegoś powodu przewodnik musi poczekać na rozpoczęcie następnego ćwiczenia, może pies być położony w poz. „waruj”. Nie należy jednak przywoływać psa z tej pozycji do dalszego startu.
- Przewodnik powinien poruszać się normalnie, po liniach prostych. Nieokreślone lub niejednoznaczne ruchy, przesadne gesty, sygnały, posługiwanie się językiem ciała, nienaturalne ruchy kończyn są

karane. Zwroty w prawo/lewo oraz w tył powinny być wykonywane pod kątami 90 oraz 180 stopni, po zwrocie w tył przewodnik powinien wracać mniej więcej po tej samej linii (w przybliżeniu).

- W Kl. „1” przewodnik może wejść na ring z psem na smyczy, lecz w trakcie wykonywania wszystkich ćwiczeń musi trzymać smycz w sposób niewidoczny dla psa lub może pozostawić ją u komisarza (na stoliku). Psa można zapiąć na smycz dopiero opuszczając ring.
- W Kl. „2” przewodnik musi pozostawić smycz poza ringiem lub u komisarza. Dotyczy to wszystkich ćwiczeń.
- Posługiwanie się w trakcie ćwiczeń lub pomiędzy ćwiczeniami jedzeniem lub przedmiotami motywującymi lub służącymi do zabawy takimi jak piłki i inne zabawki jest zabronione. Gdy sędzia zauważy, że przewodnik ma przy sobie lub używa jedzenia lub zabawek, przewodnik zostaje zdyskwalifikowany patrz p.l.8.
- Przewodnikowi nie wolno dotykać psa lub dopingować go w inny sposób w trakcie wykonywania ćwiczenia. Powoduje to nie zaliczenie ćwiczenia (0 pkt). Niewielkie pochwały są dopuszczalne po zakończeniu ćwiczenia. W przypadku nadmiernego zachęcania, entuzjastycznego pobudzania, zabawy, skakania w ramiona przewodnika, biegania naokoło nóg przewodnika etc., sędzia może ostrzec przewodnika i odnotować to zachowanie w części „wrażenie ogólne”. W przypadku drugiego takiego incydentu następuje dyskwalifikacja psa.
- Sędzia ma prawo przerwać ćwiczenie jeżeli pies nie wykazuje zainteresowania nim lub w oczywisty sposób pokazuje niezdolność do wykonania do jego wykonania. Ćwiczenie jest wówczas nie zaliczone (0 pkt).
- Sędzia ma prawo zdyskwalifikować psa w zawodach jeżeli pies nie zachowuje się prawidłowo lub gdy pies hałasuje ciągle szczekając lub skomląc. W przypadku szczekania lub skomlenia sędzia może dać pierwsze ostrzeżenie. Jeżeli zachowanie takie się powtórzy sędzia psa dyskwalifikuje. To samo dotyczy ciągłego hałasowania pomiędzy ćwiczeniami.
- W ćwiczeniach przywołania i aportowania dozwolone jest aby pies przyszedł bezpośrednio do nogi lub usiadł przed przewodnikiem. W tym przypadku przewodnik daje komendę do przyścia do nogi na polecenie komisarza. Pies musi szybko zająć pozycję przy lewej nodze, obchodząc przewodnika bardzo blisko.
- W ćwiczeniach przywołania i aportowania, sędzia nie musi być poinformowany czy zamiarem przewodnika jest przywołanie psa tak, by usiadł przed przewodnikiem, czy też przyszedł bezpośrednio do nogi. Jeśli ćwiczenie zostało dobrze wykonane, sędzia przyznaje komplet punktów, niezależnie od tego jaki rodzaj zakończenia ćwiczenia był zamiarem przewodnika.

Ćwiczenia aportowania:

- We wszystkich ćwiczeniach aportowani pies przynosząc aport może usiąść przed przewodnikiem lub od razu przy nodze. Na polecenie komisarza przewodnik odbiera aport. Jeżeli pies siedzi przed przewodnikiem, ten na polecenie komisarza daje komendę do przyścia do nogi, którą pies powinien szybko wykonać obchodząc przewodnika jak najbliżej.
- Jeśli koziółek upadł w niewłaściwe miejsce (za blisko, poza ring), rzut musi być powtórzony. Obniża to ocenę o 2 pkt. Jeżeli po powtórnym rzucie koziółek upadnie w niewłaściwe miejsce - ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt).
- Niedozwolone jest pozwolenie psu być chwycił przedmiot do wyszukiwania lub koziółek przed rozpoczęciem ćwiczenia. W takim przypadku ocena może być maks. 5 pkt (niedostateczna).

Komendy i znaki optyczne:

- „Komendy” dawane psu to hasła głosowe. Znaki (sygnały) optyczne mogą być dawane jednocześnie z komendami, jeśli jest to dozwolone w opisie ćwiczenia. Muszą one być krótkie i nie trwać dłużej niż krótka komenda słowna. Znaki optyczne mogą zastępować komendy głosowe. Sygnały optyczne nie mogą być powiązane z „językiem ciała”. Można używać jednej lub dwóch rąk.
- „Język ciała” rozumiany jest jako ruch ciała (niekoniecznie kroki), skręcanie lub obrót ciała, głowy, ramion jak również dawanie sygnałów nogami. Za stosowanie „języka ciała” sędzia obniża ocenę stosownie do jego intensywności i sytuacji. Robienie kroków w trakcie dawania komendy powoduje nie zaliczenie ćwiczenia (0 pkt).

- W ćwiczeniach, w których dozwolone są komendy słowne albo sygnały optyczne, przewodnik musi poinformować sędziego przed rozpoczęciem ćwiczenia jaki rodzaj komendy będzie używać. Nie jest to konieczne dozwolone są oba rodzaje komend - słowne i optyczne.
- Komendę „zostań” wolno dać w trakcie ćwiczenia, w którym przewodnik zostawia psa lub się od niego odwraca.
- Sygnały ręką nigdy nie są dozwolone gdy pies jest obok przewodnika (pozycja podstawowa). Sędzia karze za to surowo obniżając ocenę o 2 do 4 pkt. w zależności od sytuacji i intensywności. Jeżeli przewodnik dodatkowo użył języka ciała – obniżenie oceny jest większe.
- Słowa podane w tym regulaminie jako komendy są przykładami. Można stosować inne, wystarczająco krótkie słowa. Imię psa może być połączone z komendą w ćwiczeniach wymagających przywołania. Imię i komenda muszą być ściśle połączone ze sobą tak, by nie sprawiać wrażenia dwóch oddzielnych komend.

Opuszczenie przewodnika:

- ✓ Jeśli pies opuści ring podczas lub pomiędzy ćwiczeniami pozostając poza kontrolą przewodnika - następuje dyskwalifikacja (dotyczy klas 2 i 3).
- ✓ W klasie 1 jeśli pies opuści ring wyłamując się spod kontroli przewodnika, może on przywołać psa dwukrotnie. Jeśli pies wróci, przewodnik i pies mogą kontynuować występ, ale opuszczenie ringu należy odnotować w pozycji „wrażenie ogólne” i surowo ukarać. Ćwiczenie, w którym doszło do opuszczenia ringu przez psa jest nie zaliczone (0 pkt). **Jeśli pies opuści ring po raz drugi - następuje dyskwalifikacja.**
- ✓ Jeśli w trakcie ćwiczenia pies opuści przewodnika przerywając ćwiczenie i wyłamuje się spod kontroli, może on dwukrotnie spróbować przywołać psa (nie więcej razy) nie opuszczając miejsca, w którym stoi. Jeśli pies wróci do przewodnika to ćwiczenie nie zostaje zaliczone (0 pkt), ale pies i przewodnik mogą kontynuować występ od następnego ćwiczenia. Opuszczenie ringu należy odnotować w pozycji „wrażenie ogólne” i surowo ukarać. **Jeżeli pies nie wróci po drugiej komendzie lub opuści przewodnika po raz drugi - następuje dyskwalifikacja.**

Sędziowanie ćwiczeń

- Ocena ćwiczenia rozpoczyna się gdy przewodnik i pies przyjęli pozycję podstawową (pies w pozycji „siad” przy nodze) w miejscu rozpoczęcia ćwiczenia i komisarz powie „początek ćwiczenia”. Sędziowanie ćwiczenia kończy się gdy komisarz ogłosi „koniec ćwiczenia”.
- Wszystkie odchylenia od idealnego wykonania powinny być karane obniżeniem oceny : wszystkie dodatkowe i podwójne komendy, posługiwanie się „językiem ciała”, niedokładności w pozycji podstawowej, odchylenia od równoległego poruszania się itp...
- Ogólną zasadą jest, że za wydanie drugiej komendy (dodatkowej) odejmuje się 1-2 punkty, a wydanie trzeciej komendy powoduje nie zaliczenie ćwiczenia (0 pkt) w całości lub jego części.
- Pies, który szczeka, nawet sporadycznie podczas wykonywania ćwiczenia powinien mieć obniżoną ocenę. Jeśli pies szczeka dużo lub stale - ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt). Jeśli szczekanie jest ciągłe i powtarza się w kilku ćwiczeniach – następuje dyskwalifikacja i przerwanie startu psa w zawodach. To samo dotyczy skomlenia.
- Szczekanie lub skomlenie podczas ćwiczenia musi zawsze zostać ukarane, nawet jeśli jest to tylko pojedynczy, bardzo krótki szczek podczas rozpoczynania ćwiczenia (być może pokazujący entuzjazm), za co musi zostać odjęty co najmniej 1 pkt.
- Jeśli przewodnik zrobi kroki w trakcie dawania komend, gdy opis nie przewiduje, że ma być w ruchu, ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt).
- Jeśli pies przewiduje i wyprzedza komendy (n. p. nie utrzymuje prawidłowej pozycji przy nodze: szarpie, podnosi się, wyrwa się do przodu), sędzia może przyznać maks. 8 punktów.
- W klasie „1”, w ćwiczeniach, w których pies jest wysyłany od przewodnika, jeżeli pies opuści przewodnika t. j. samodzielnie rozpocznie ćwiczenie (po jego rozpoczęciu) ale przed odpowiednią komendą przewodnika (na przykład na głos komisarza), przewodnik może raz przywołać psa. Jeśli pies wróci, a następnie prawidłowo wykona ćwiczenie można przyznać maks. 6 pkt. Jeśli pies nie wróci na 1 komendę - ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt).
- W klasie „2”, jeśli pies opuści przewodnika samodzielnie rozpoczynając ćwiczenie, (po jego rozpoczęciu) lecz przed daniem komendy przez przewodnika, ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt). Nie ma możliwości przywołania psa.

- Każdy rodzaj karania psa karany jest dyskwalifikacją.
- Jeżeli w trakcie ćwiczenia przewodnik dotknie psa, jest ono nie zaliczone (0 pkt). Sędzia może również dać ostrzeżenie. Jeżeli dotykane psa ma charakter karania przewodnik zostaje zdyskwalifikowany. Dotyczy to czasu w trakcie ćwiczenia jak i pomiędzy ćwiczeniami.
- Deprymowanie psa przy pomocy obroży pomiędzy ćwiczeniami prowadzi do ostrzeżenia.
- Jeżeli w ćwiczeniu z przywołaniem psa lub w ćwiczeniu aportowania pies w trakcie siadania przed przewodnikiem dotknie przewodnika (lekko, delikatnie) odejmuje się 1-2 pkt. Jeżeli pies wpadnie na przewodnika w biegu -zderzy się z nim, nie można przyznać więcej niż 7 pkt.
- Podczas oceny szybkość wykonania i powinna być brana pod uwagę rasa psa. **Wykonanie idealne nie jest takie samo dla wszystkich ras.** Jeśli pies reaguje na polecenia natychmiast i chętnie, porusza się w sposób typowy dla swojej rasy, utrzymuje tempo i wykazuje zainteresowanie tym co robi, powinien otrzymać maksymalną liczbę punktów, o ile nie popełnił innych błędów obniżających ocenę.
- Jeżeli przed rozpoczęciem ćwiczenia pies nie siedzi spokojnie przy nodze, przyznaje się nie więcej jak 8 pkt.
- Jeśli pies nie przyjmie pozycji podst. (siad przy nodze) na końcu ćwiczenia, przyznaje się nie więcej jak 7 pkt.
- Jeśli pies nie przyjmie pozycji startowej (wyjściowej) na początku ćwiczenia (np. siad lub waruj) ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt).

Jeśli pies załatwia się na ringu:

- ✓ w klasie „1” podczas wykonywania ćwiczenia - ćwiczenie jest nie zaliczone (0 pkt) i wrażenie ogólne jest nie zaliczone (0 pkt)
- ✓ w klasie „1” pomiędzy ćwiczeniami - wrażenie ogólne jest nie zaliczone (0 pkt)
- ✓ w klasie „2” podczas wykonywania ćwiczenia lub pomiędzy ćwiczeniami - zostaje zdyskwalifikowany.

B) Opis ćwiczeń, wskazówki dotyczące wykonywania i oceny ćwiczeń w Klasie 1 i 2

Klasa 1

Ćwiczenie 1	współczynnik 3
Zostawanie w grupie w pozycji waruj. Przewodnicy poza zasięgiem wzroku psów. Komendy : „waruj”, „zostań”, „siad”	
Ćwiczenie 2	współczynnik 3
Chodzenie przy nodze bez smyczy Komendy : „noga”	
Ćwiczenie 3	współczynnik 2
„Stój” podczas marszu Komendy : „noga”, „stój”, „siad”	
Ćwiczenie 4	współczynnik 3
Przywołanie Komendy: „waruj”, „do mnie”, (raz) „noga”	
Ćwiczenie 5	współczynnik 2
Siad podczas marszu Komendy: „noga”, „siad”	
Ćwiczenie 6	współczynnik 4
Wysyłanie do kwadratu (odl. 15m.) Komendy: „kwadrat”, („stój”), „waruj”, „siad”	
Ćwiczenie 7	współczynnik 3
Aportowanie Komendy: „aport”, „daj”, „noga”	
Ćwiczenie 8	współczynnik 3
Wykonywanie komend na odległość. Siad/waruj, 4 zmiany. Komendy: „waruj”, „zostań”, „siad”, „waruj” i / albo znaki optyczne.	

Ćwiczenie 9

Przywołanie ze skokiem przez przeszkodę
Komendy: „zostań”, „do mnie” lub „hop” (skok), „noga”

współczynnik 3

Ćwiczenie 10

Wrażenie ogólne

współczynnik 2

Klasa 2

Ćwiczenie 1

Siad w grupie. Przewodnicy widoczni dla psów ,1min.

Komendy: „siad”, „zostań”

współczynnik 2

Ćwiczenie 2

Chodzenie przy nodze bez smyczy

Komendy: „noga”

współczynnik 3

Ćwiczenie 3

Stój i siad podczas marszu

Komendy: „stój”, „siad”, „noga”(3 razy)

współczynnik 3

Ćwiczenie 4

Przywołanie z zatrzymaniem

Komendy: „waruj”, „stój” lub sygnał optyczny, „do mnie”(2 razy)(noga)

Przy sygnałach optycznych mogą być używane jedna lub obie ręce

współczynnik 4

Ćwiczenie 5

Wysyłanie do kwadratu, waruj i przywołanie

Komendy: „kwadrat”,(prawa/lewa i /lub sygnał optyczny) „stop”, „waruj”

współczynnik 4

Ćwiczenie 6

Aport kierunkowy

Komendy: „noga”, „stój”, „prawa/lewa” i / lub sygnał optyczny, „aport”, „daj”, „noga”

współczynnik 3

Ćwiczenie 7

Wyszukiwanie i przyniesienie przedmiotu przewodnika

Komendy: „szukaj/aport”, „daj”,(noga)

współczynnik 4

Ćwiczenie 8

Wykonywanie komend na odległość. Siad/waruj/stój

Komendy: „waruj”, „zostań”, „siad”, „stój”, „waruj” i / albo sygnały optyczne

współczynnik 4

Ćwiczenie 9

Skok przez przeszkodę z przyniesieniem metalowego lub drewnianego koziółka

Komendy: „hop”, „aport”, „daj”, „noga”

współczynnik 3

Ćwiczenie 10

Wrażenie ogólne

współczynnik 2